

R E G É L Ő.

PESTEN csötörtökön december 4^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben, képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Az üres szék. *(Folytatás.)*

„Hol valál olly soká Péter? — kérdé őt hitese — semmit se hallál felőle?“

„Legkevesebbet sem; tehát nem tért Tamás vissza?“ „viszonzá Elliot, mig aggodalmas pillantata a' választ az üres széken kereste. Ajkai rebegtek, szava remegett.

„Illy időbe még legnagyobb ellenségét se kívánná az ember — folytatá szavait — én minden felé fel's alá futkostam, merre csak mehettem; de egy élő lelket nem láttam, se nem hallottam. Megengedjete kedves barátim, nekem ismét el kell mennem, nincs nyugtom.“ — 'S ezt szólva ujra elsiertet.

„Tapasztalásból tudom kedves szomszédok — megszólal most Bell Ádám, egy komoly northumberlandi — hogy az atyának szive olly gyengéd mint a' szemgolyó; ugy tetszik nekem, érdemes barátunk iránti részvételünk parancsolja is, hogy hasonlóképpen talpra keljünk, 's őt kutatásaiban segítsük; mert valóban valami fontosnak kellett történnie, mi szegény Tamást visszatartja. Az utak a' hegyormokon illy időben igen veszedelmesek.“

„Isten engem ugy van! — jajgata Misstress Elliot, kezeit tördelve — én sejtém, higgyék-el, sejtém ezt előre! Ugy örültem e' mai napra, de akkor meg mindig ugy rémlék előttem, mintha valamelly setét alak fenyegetve keletkeznék előttem. Ó! most tudom, mit jelentett annak megjelenése — az én fiam, az én Tamásom, öregségem büszksége! ő reám nézve bizonyosan oda van, örökre oda van!“

„Tudom én kedves szomszédasszony — viszonzza Bell Ádám — könnyű azt mondani „„vigasztalódjék““ ha az ember maga sincs jó kedvvel; de a' mi egyszerű gondolko-

dás-módunk szerint mindig hajlandók vagyunk a' legroszab-
bat hinni.“

Tizenkét lovag 's egy fél tuztat gyalog tehát legott elindult az utnak minden irányzataiba, mialatt a' homályos nap utósó világa a' tökélyetes setétségnek engedett. A' vigasztalhatlan anya mellett a' vendégeknek feleségeik és leányaik maradtak otthon. Barátnéji mindent elkövettek, hogy őt vigasztalják; csak egy hallgatott közülök mély fájdalomba merülve. Bell Ádámnak leánya volt ez, ki asztal felett a' házi asszony oldala mellett ült, de most a' szobának egyik szuglyába vonta magát. Arczát könnyben ázott kendővel fedé, keble vonagolva emelkedék, 's belőle nehéz, a' jelen volt fiatalabb résztől igen is észre vett, sohajtások emelkedének.

Végteére hozzá jött mistress Elliot, 's gyengéden megfogván kezét: „Sohajtásaid Erzsi! — úgy mond — szívemet keresztül hasítják; hogyan vigasztaljalak én téged? Jer kedves gyermek! reméljük a' legjobbat; kérlek erre én, a' szomorgó anya, ki hitte, hogy egykor őt és téged — — ah! nem bírom kimondani. — Nyugodjunk-meg ezen szent szókbán: kit az ur szeret, azt megfenyíti. — Legyen-meg az ő akaratja.“

Az éjfél beköszönte, 's a' kiindult vendégeka' nélkül, hogy valamit hoztak volna, egymás után haza vergődtek. Mihelyta' közeledő lépések hallattak, minden figyelve hallgatott, de azután meg újra és újra jajgatott az anya: „Ó nem, nem! ez nem fiam járása!“ Mindazáltal szemét mindig az ajtóra szegezve tartá, míg egészen ki nem nyílt, 's a' belépő fejcsóválva bizonyítá, hogy az elveszettnek semmi nyomára sem akadt.

Most már mindnyájan haza értek kivevén az atyát. A' szélvész még dühösebben üvöltöze, mint ezelőtt, 's az esőt az ablakok felé korbácsolá; az erdei árkok (árvizek) hathatósan zajogtak, 's az éjt még rémletesebbé tevék. Mindenek szomorún és szótalán ültek most, 's a' lakban semmi egyéb nem hallatott, mint a' szerencsétlen anyának szöpögése, a' gyermekek sirása, 's a' szánakodásra méltó Erzsikének sohajtásai, kinek bánat-teljes feje apjának melljén nyugodott.

Végteére a' házi ebnek ugatása valakinek érkezését jelenté; mindegyik aggódva figyelmezett; mindegyiknek pilantása az ajtóra szállt, melly most felnyílt, 's belépe —

Péter; de ah, ő csak egyedül volt. „Ó Jeanette, Jeanette! — kiálta szegény, míg az elejébe siető asszonyt karjaiba zárná — milly csapás ért minket!“ — 'S midőn az üres széket ismét megpillantá, arcza még halaványabb lett, mint ez előtt. — És így folytak-el az órák, 's a' vendégek nem távoznak, hanem könnyeiket és sohajtásaikat egybeolvaszták a' siránczókkal. „Szomszédok! — monda végtére Bell Ádám — holnap uj nap kelend, 's reméljük, hogy örvendetesb tudósításokat adand; azonban vegyünk kezünkbe a' sz. irást; térdepeljünk-le, és imádkozzunk, hogy az Örökkévaló segítséget és vigasztalást küldjön csillagai közül e' szomorgó familiának, 's nekünk, az ő résztvevő barátjainak.“

„Amen“ monda Péter kezeit tördelve, mi alatt Bell Ádám a' gerendáról levevé a' bibliát, 's azon fejezetet olvasá-fel: „Jobb lenni a' szomorúság házában, mint a' vendégeskedés házában.“ — És tovább: „Hála nékem, hogy megszorítottattam; mert ez előtt hamis uton jártam.“

A' reggel feljött; de semmi tudósítást nem hozott az elveszett gyermek felől. Egy búskomor elbucsúzás után mindannyi vendég eltávozott; de a' vigasztalhatlan atya és szolgálja újra kimentek, hogy az egész környékben a' legszorgalmasb kutatásokat vigyék véghez. — De napok, hetek, hónapok és esztendőök multak-el a' nélkül, hogy legkisebb felfedezésre akadtak volna. Mig végre az idő a' szülők aggodalmát szent békességgé változtatta.

Karácson karácsonra következett; Elliot Péter azonban mindig pontosan megtartá az innepet mint elsőszülöttjének születési napját. Az első esztendőben Tamás eltűnése után csak szomorúság és bú uralkodott azok közt, kik Marschlaw-ra jöttek, és akkor a' házi urnak jobb oldala mellett mindig ott állt az üres szék. De mint a' fiatalabb gyermekek felnöttek, mindinkább enyhüle fájdalmok az elveszett felett.

Igy mult-el tizenkét esztendő, 's a' karácson újra innepe lön az örömnök; de a' mostani karácson szeges ellenkezője volt ama tizenkét évvel ezelőttinek. A' hegyek még egészen le nem vetették nyári köntöseiket, a' nap ugyan elveszté tikkasztó melegét, de semmi esetre felségét és fényét, hanem ismét a' földre nézett, mintha örömeiben részt akarna venni, mi alatt a' kék ég a' tengernek csendes felüle

a

téhez hasonlítana, mellybe a' hold ezüst sugarait mártotta-be. Sok vendég gyűlt szokásként ez idén is Marschlaw-ra. Elliot fiai 's több ifjú suhanczok a' ház előtti mezőségen mulatoztak, kalapácsot vetettek a' levegőbe, vagy egyéb játékot űztek; a' házi ur pedig 's a' társaságnak korosabb része körülállák őket, 's ön gyermekkorukba emlékezének vissza.

Johnsohn, egyik juhnyáj-bérlő egy erős, vaskos 32 esztendő ember minden játékokban elnyeré a' koszorút. Valahányszor az öreg Elliot fijainak egyikét meggyőzette látta, mindig kedvetlenül mormogott: „Csak volna még itt az én Tamás fiam, fogadom, az egész környékben senki se nyerte volna el tőle a' koszorút.“

Mig az öreg e' féle gondolatokba merülne, 's már arról gondolkodnék, hogy Johnsonnal maga is megvivjon, egyszerre egy izmos, a' naptól elbarnított, külsejére nézve tengeri hajós lépett feléjük, 's egymásba csatolt karokkal állván megvető mosolygással tekinté a' győzelem-ittas Johnsonra; valamennyiek szemei mintegy kérdezve az idegenre fordulának, ki mintegy 5 láb és 4 hüvelyk magosságú lehetett, 's egész termete izmos erőnek volt mintája; arcza nyílt, fekete göndör haja sűrű fodrokban folyt-le homlokáról, 's a' vastag barlán *) (Backenbart) különben kellemes vonásainak valami nyers vadságot kölcsönzött. A' nélkül, hogy engedelmet kért volna, most előlépett, vaskos markával megkapá a' kalapácsot, 's feje körül nehányszor megcsóválván legalább 5 yarddal (angoly öl) tovább hajítá, mint Johnson.

„Jelesen, felségesen“ hangzék most mindannyiaknak szájából. — Az öreg Elliot keble élénken emelkedék, 's őt előre ösztönzé, hogy az idegen kezét megszorítsa, de legott köny szállott szemébe. „Ez éppen olly hajítás volt, mintha az én Tamásom tette volna — mormolá magában — ó! az én derék, elveszett fiam!“ 'S hogy megindulását eltitkolja vissza fordult, és a' házba sietett. Az idegen e' közben egymás után mindegyik játékban nyertes lön, mig egyik cseléd a' hirt hozá, hogy az ebéd készen állana.

(Végzet következik.)

*) Székely szó. l. Tud. Gyűjt. 1827.

N É P I S M E R T E T É S.

Katona-élet Irlandban. (Végzet.)

4.

Az utósó kétszersült.

A' hadnak annyi rémei vannak, 's a' katona olly sokszor elvadul a' fegyver zaja alatt, hogy gyakran olvasunk ugyan nagy, merész, sőt vakmerő tetteket, de ritkán az érzésnek és emberi szeretetnek tetteit; 's a' hol megjelennek, megérdemlik, hogy feljegyeztessenek. Öt napig — így beszél egy angoly tiszt — éltek csapatjaink 2 font kétszersültből egy font húsból 's egy messzely borból. Sokan ezen kevés eleséggel három napig gazdálkodtak, sőt néhányan négyig, de az ötödik már mindnyájunkat kicsintől nagyig kimerítve 's elbágyadva lelt, 's mindannyi arczoknak halványságuk által erőtlenségre 's lankadtságra mutattak. A' szegény vitézek annyival inkább szánandók valának, minthogy az ellenség egy pillantatig se hagyja nekik nyugtot, 's éjjel nappal fegyverben lenni kénytelenítetté. — A' Francziák egy ócska házba vették magokat, honnét igen nagy kárt tettek embereinkben. Ebből ki kelle őket hajtani: félig eléhezett seregünknek egy osztálya ezt megtevé, de nem kevés holtak és sebesek feláldozásával. Mintegy óra múlva a' rozzant ház bevétele után oda mentem, hogy megtekintsem a' viadal helyét. Az osztálybeli tiszt hozzám csatlá magát az uton, hogy a' sebesedteknek odább szállítását siettesse. Mi többekkel találkozáink szembe, kiket társaik az ispotály felé vittek, a' többek közt egygyel, kit négyen igen lassan 's vigyázva hozának egy takaróban. Mihelyt a' beteg megpillantá tisztjét, hevesen, de gyenge hanggal kiálta: „Megálljatok, tegyetek itt le, hogy a' kapitánnal beszélhessek.“ 'S ugy lön. Én legott a' katonára ismertem, kit mindig szilárd, becsületes embernek tartottam. Mintegy negyven esztendősen lehetett, 's felesége és két gyermekei voltak angoly országban. Végző vonaglásokban feküdt már, 's a' vér nagy ömléssel tolt ki nyakán. Most kezét kapitánja felé kinyujtván — „kapitán uram — mond a' szegény ember olly tekintettel, melyben szeretet és hálaérzet festődék — kegyed mindig legjobb barátom volt azon pillanattól kezdve, midőn az ezredbe léptem; kegyed kinek-kinek barátja az osztályban, 's jó egy tiszt. Engem egykor érdemetlen büntetéstől szabadi-

tott-meg; Isten áldja-meg érte.“ — Itt könybe lábbadtak szemei, 's a' kapitánés mi mindnyájan sirtunk vele. — „Csak egyért kérem kapitán urat — folytatá szavait a' haldokló — szolgáltatassa-ki a' még hátra levő pénzemet kedves feleségem 's gyermekim részökre.“ — A' kapitán zsebkendőjével fedé-el arcát, 's nem szólhata. — „Én kötelességemet megtettem, nemde kapitán uram?“ — „Megtetted Tamás; mint jó és becsületes ember tetted-meg“ mond érzékenyen a' kapitán. A' haldokló most előadatá társaitól tarsolyát: „a' napokban — úgy mond — nem legjobban érzém magamat, 's így alafámat (kiszabott eledelt) nem költhetém-el egészen. Van még egy kétszersülttem, ez mindenem, a' mim van. Kegyed úgy szenved szükségget, mint mindenek; vegye-el tőlem, vegye-el szeretetből egy szegény katonához, 's az Isten áldja-meg.“ Ezzel hátra esett, 's néhány percz mulva szemünk láttára kimult. A' kapitán mint gyermek sirt; az egész osztály sirjába kíséré a' becsületes ficzkót, 's felette a' kapitán rövid dicsérő beszédet tartá, megmutatá a' kétszersülttet, 's fogadá, hogy inkább éhen hal-meg, mint e' szép emléket elköltse. Még az nap este jött élelmi segítség, 's a' kapitánt megmenté szép fogadásának netalánti megszégésétől.

J E L E S M O N D Á S.

Sz iv nyugtá.

A' sziv, melly vad fájdalommal

Mély keservek közt lobog,

Ott fog méltó jutalommal

Kezet örök nyugalommal

Hol már többé nem dobog.

F...y.

Ő s z i n t e s é g.

Szólj ember! te ki szólsz; de, hogy értse beszéded' akárki:

Legy szoros és szigorú. Szólj igazat, ne hazudj.

Elméd mit gondolt, szíved mindenkor akarja;

Hogy ha nem, úgy átok lesz fejedén 's neveden!

Nyicske.

Gnomák. A' becsület legbecsesb kincsünk. Ki ettől megfosztatik, legszebb örökjét veszti-el, 's boldogtalan lény a' világon.

A' kevélység erényes embernek vétek; gyávanak nevetséges.

A' szenvedés reményt gyújt minden halandó szívében, a' reménység pedig azzal kecsegteti a' szenvedőt, hogy egy szebb jövőendő leendő jutalmazója, vagy ha az sem, a' sirverem lesz nyugtatója.

P. Szókedencsről.

Elme-szikkák. Elmult napjaink már nem a' mieink; a' jövőket számlálni nincs hatalmunkban, csak a' jelen sajátunk.

Vidám a' könnyelműség; ki az élet viszályain fenakad, ki mindent komolyan tekint, annak az örömeiben szűk az aratása.

Matics Imre.

K Ö L T É S Z E T. *)

Pártütés.

Perlekedés támadt a' kék és barna szemek közt,
Rangját 's szépségét mindegyike védni akarván.
Ámor az ítélő bíró így szólt vala nekik:
„Barna szemek könnyen hódultatnak szerelemtől,
Ám magok a' kékek hódulnak zsenge szerelmet;
Gyakran elárulják a' szívet barna szemek, de
Hívséggel nyílnak mosolyogják kék szemek ám azt.
Barna szemek haragot mívelnek, kék szemek érzést,
A' lelket barnák, a' szívet kék szemek edzik.“

N e l l i h e z.

Nelli! ha férjfi mosolyg rád, távozz tőle szemiddel;
Én ha mosolygok rád, Nelli, vissza neves.

No — János V.-ről.

K Ü L Ö N F É L E.

Lábtón futó. Angoly országban jelenleg egy lábtón (gamó) futó láttatja magát, ki öt perc alatt egy órányi térséget fut-meg; e' mellett tizenkét óráig folyvást szaladhat a' nélkül, hogy legkevesebb is fáradjon. A' szerfeletti sebesség és kitartás oka abban áll, hogy ezen sebesfutó nem két hanem három lábtó (Stelzen) segédelmével fut, 's hogy a' harmadikat mind a' két kezében pálcza gyanánt használja, hogy a' fáradás-bekövetkezvén arra támaszkodhassék 's mintegy kinyughassék. Ezen lábtó-pálcza egyszersmind arra is szolgál, hogy egyenetlen uton a' testet súly-egyenben fenntarthassa, vagy helyre állítsa.

Sebesfutó. Bizonyos Mullin nevű gyorsfutó Wallsallban felfogadott, hogy az 1-ső órában 7 angoly mértföldet, a' másodikban 11-et, a' harmadikban ismét 7-et futni képes leszen. Azonban 35 minutummal korábban végezte futását, 's nem igen fáradott el, noha az idő nem igen kedvezett.

Párviadal. New Orleansban (éjszaki Am.) nem régiben valamely párviadal úgy szólván — innepeltetett; mert azon több száz „Amateurek“ valának jelen. Ugyan azon hirlap, melly ezt közli, beszéli, hogy egy ottani gőzhajó-tulajdonos, kinek gőzhajó-

*) A' költemények beküldőji tisztelettel kértetnek, hogy műveiket ezután, ha bár rimesekek is, mértékre vegyék; mivel jövődre csak mértékes versek vétetnek-fel folyóiratunkba.

ján a' nézők helyeket váltának, mindenkinek, ki pert kezdene, 's azt tüstént golyóbissal végzendí, 100 dollar honorariumot ígért.

Mulattató. 1) F. ur mindig azt állítá, hogy különben meg nem házasodik, ha csak leendő feleségével 500.000 ftot nem kap; azonhan még is olly leányt vett-el, kinek csak 500 forintja volt. Midőn ekkor barátjai őt előbbi fenhéjázó állítására emlékeztetnék, így felelt: „a' mai világ szerint a' jó erkölcs csak egy O (zerus), a' tiszta szerelem hasonlóan O, valamint a' szépség is csak O: ezen zerusokat a' feleségemmel kapott summa után tevén látni való, hogy hitesemmel 500.000-et kaptam. Sz. H. M.

2) A' beszéd, mellyel a' japani császár megnyitá az ottani ülő gyülekezetnek első ülését, ezen vigasztaló szókkal végződött: „Alattvalóinkhoz viselt kegyelmünknel fogva még azt is méltóztattunk rendelni, hogy ezután mindenki kerülje az uzsonázást, nehogy népeinknek gyomraik megterhelődjenek, és fejeik nyugtalan álmok által megzavartassanak. Ki ez ellen cselekszik, annak kedvencz-orvosunk huzza-ki fogait. Egyébiránt titeket kegyelmünk iránt továbbra is bizonyossá teszünk.“ A' követek térdelve hallgatak e' beszédet, az utósó szóknál fejeiket a' pallóhoz üték, és kiáltának: „éljen a' császár!“

Hasonszórejtvény.

Nincs olly nemzet már, vagy még ha van is, de kevés van,
Melly szeretett honját védni ne bizza reám.

Férjfi vagyok, fegyver 's a' vitézség minden erényem,

Harczi mezőn aratok én diadalmi babért.

Második értelmem: Magyarok történet írója,

Hajh! de a' honfi porát már a' sir öble fedi.

P. Szókedencsről.

Előbbi rejtvény: LVD.

Kérelem. Az esztendőnek utósó havába lépven tisztelettel kérjük mindazokat, kik folyóiratunkat jövő évben is járattani ohajtanák, hogy rendeléseiket mennél előbb (a' későn tett előfizetésből származó számtalan akadály elkerülése végett) megtenni méltóztassanak. Figyelmeztetjük pedig különösen a' t. közönséget: 1) hogy postákon csak képekkel együtt lehet megrendelni folyóiratunkat ezután. — 2) Hogy hetenként két ívet küldünk olvasóinknak, és így kétszer annyit, mint majd csak ugyan azon áron más hasonló tartalmú művek. — 3) Hogy dívat és arcz-rajzink nem kö-hanem rézmetszvények, mellyek valamint hogy kétszeres költségbe kerülnek, úgy szebbek is, és mindenkor becsesebbek, sőt kétszer annyit érnek.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi. uri utsza 612.